

1. Η ανάγκη θωράκισης του Τουρισμού στο Νότιο Αιγαίο

Η κρίση που βιώνει τα τελευταία δύο χρόνια η παγκόσμια τουριστική βιομηχανία λόγω της πανδημίας, και ως αποτέλεσμα και η ελληνική οικονομία, πρέπει όχι μόνο να μας κάνει πιο δυνατούς, αλλά κυρίως να αποτελέσει καταλύτη αλλαγών που θα θωρακίσουν την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας που στηρίζει το 97% του ΑΕΠ των νησιών μας.

Σημαντικό κομμάτι αυτής της θωράκισης αποτελεί η εκ βάθρων αλλαγή και ο εκσυγχρονισμός της οργανωτικής δομής του τουριστικού μας προϊόντος, και της διαχείρισης του κάθε τουριστικού προορισμού. Χρειαζόμαστε ευέλικτες, τεχνοκρατικές, αλλά ταυτόχρονα και πολυσυλλεκτικές δομές, ικανές αφενός να αντικατοπτρίζουν την πολυσύνθετη φύση του τουριστικού προϊόντος δηλαδή της εμπειρίας που βιώνει ο επισκέπτης μας, αφετέρου να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις συνεχείς αλλαγές της συμπεριφοράς των καταναλωτών και της ζήτησης.

2. Η Πρωτοβουλία Τουρισμού ως επιτυχημένο παράδειγμα (μέρους ενός DMO)

Η απόλυτα επιτυχημένη λειτουργία της Πρωτοβουλίας για τον Τουρισμό στο Νότιο Αιγαίο, απέδειξε σε όλους μας έμπρακτα τα οφέλη και τις συνέργειες που δημιουργούνται όταν το σύνολο των εμπλεκόμενων (stakeholders) που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν συστρατεύονται κάτω από μια ενιαία ομπρέλα.

Ποια ήταν η ανάγκη δημιουργίας της Ομάδας αυτής; Μέσα από έναν τεχνοκρατικά δομημένο μηχανισμό διαχείρισης να διασφαλιστεί μία και ενιαία φωνή η οποία θα εκφράζει επίσημα το Νότιο Αιγαίο. Δηλαδή, η αποφυγή πολλών διαφορετικών φωνών που μη τεκμηριωμένα και μη τεχνοκρατικά θα ήταν πιθανό να τραυματίσουν την εικόνα του προορισμού. Η λειτουργία εστίασε: (1) Στον έγκαιρο εντοπισμό, την πρόληψη, την διαχείριση κρίσεων επικοινωνίας που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αρνητική δημοσιότητα για τον προορισμό τόσο σε διεθνές όσο και εθνικό επίπεδο, και (2) στην προώθηση θετικών ειδήσεων προς συγκεκριμένα κοινά-στόχους που συνδράμουν καθοριστικά στην εξέλιξη της ζήτησης για τον προορισμό.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ομάδα λειτούργησε άτυπα ως μέρος ενός Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMMO), αφού τότε δεν υπήρχε ακόμα το νομικό πλαίσιο που θα μας έδινε τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε και να την εντάξουμε σε μια τέτοια δομή.

Ο πρόσφατος Νόμος 4875/2021 μας δίνει πλέον την δυνατότητα η Περιφέρεια να προχωρήσει στην δημιουργία ενός Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού, πάντα λαμβάνοντας υπ' όψη τις ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας μας.

3. Το γενικό πλαίσιο λειτουργίας με βάση τις οδηγίες του UNWTO

Οι DMMO αποτελούν διεθνώς μια επιτυχημένη και διαδομένη δομή. Λειτουργούν αυστηρά τεχνοκρατικά με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια, διασφαλίζουν την εμπλοκή και τον συντονισμό όλων όσων διαμορφώνουν το τουριστικό προϊόν, είναι ευέλικτοι στις αποφάσεις, διαχειρίζονται το προϊόν, παρακολουθούν συστηματικά με νέα σύγχρονα εργαλεία τις αλλαγές στις τάσεις της αγοράς, τις γεωγραφικές αγορές, τον ανταγωνισμό, και τις καλές διεθνώς πρακτικές.

Η διεθνής πρακτική αλλά και η θεσμική περιγραφή του πλαισίου ενός DMMO αναλύεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO) σε εξειδικευμένο οδηγό "UNWTO Guidelines for Institutional Strengthening of Destination Management Organizations (DMOs) – Preparing DMOs for new challenges (UNWTO, 2019). Ο οδηγός παραπέμπει σε έναν πολύ-συμμετοχικό οργανισμό ο οποίος βρίσκεται στο επίκεντρο του προορισμού και επιδεικνύει ικανότητες σε τρεις βασικούς άξονες: (1) Στρατηγική Ηγεσία, (2) Αποτελεσματική λειτουργία, και (3) Αποδοτική Διακυβέρνηση. Καθοριστικό σημείο θεωρείται η οργανωτική δομή του, που περικλείει διαφορετικούς φορείς και κοινωνικούς εταίρους καλύπτοντας όλο το οικοσύστημα των εμπλεκόμενων του προορισμού (stakeholders) και συνάμα διευκολύνει συνέργειες στην κατεύθυνση του συλλογικού οράματος και της βιώσιμης στρατηγικής ανάπτυξης για τον τόπο.

4. Οι ιδιαιτερότητες και ο στρατηγικός ρόλος του DMMO της Περιφέρειας

Η δημιουργία ενός DMMO όχι μόνο θα αναδιαμορφώσει στην πράξη την οργανωτική δομή του τουρισμού στην Περιφέρεια μας, αλλά μεσομακροπρόθεσμα θα ενδυναμώσει τη θέση των νησιών μας στην παγκόσμια τουριστική αγορά.

Ταυτόχρονο όμως, ο σχεδιασμός, η δομή, και οι λειτουργίες του πρέπει να αντικατοπτρίζουν την ιδιαιτερότητα που έχει το Νότιο Αιγαίο ως τουριστικός προορισμός. Ένας περιφερειακός προορισμός που διαθέτει έναν μεγάλο αριθμό ήδη καταξιωμένων διεθνώς νησιώτικων τουριστικών προορισμών με ιδιαίτερη βαρύτητα στην παγκόσμια τουριστική αγορά. Τα brands των νησιών μας είναι ήδη γνωστά και καταξιωμένα στο μυαλό των καταναλωτών και αποτελεί ευθύνη όλων μας να συνεχίσουν να είναι.

Με δεδομένο ότι ο Νόμος δίνει τη δυνατότητα σε κάθε Δήμο να προχωρήσει στην δημιουργία DMMO είναι προφανές ότι ο Περιφερειακός DMMO θα πρέπει, ως προς την σχέση του με τους δημοτικούς DMMO, να έχει έναν διακριτά ξεκάθαρο επιτελικό αλλά και υποβοηθητικό ρόλο. Αν και η οριστικοποίηση των λειτουργιών του Περιφερειακού DMMO θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο εξειδικευμένης μελέτης, εκτιμάμε σε αυτή τη φάση, ότι ο ρόλος του θα πρέπει να κινηθεί στους παρακάτω άξονες:

- Δημιουργία και παροχή στα νησιά τεχνογνωσίας αλλά και νέων εργαλείων ανάλυσης, παρακολούθησης της αγοράς, και προσέγγισης νέων αγορών.
- Υλοποίηση έργων ψηφιακού ανασχηματισμού προς χρήση από κάθε νησί.
- Έκπληξη στρατηγικού σχεδίου βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.
- Τεχνοκρατική συνδρομή στην ανάπτυξη νέων τουριστικών προϊόντων.
- Δημιουργία μηχανισμών έγκαιρου εντοπισμού, πρόληψης, διαχείρισης κρίσεων επικοινωνίας που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αρνητική δημοσιότητα για τον προορισμό τόσο σε διεθνές όσο και εθνικό επίπεδο, αλλά και η προώθηση θετικών ειδήσεων προς συγκεκριμένα κοινά-στόχους που συνδράμουν καθοριστικά στην εξέλιξη της ζήτησης για τον προορισμό. Εδώ εντάσσεται στον DMMO η λειτουργία της Ομάδας Πρωτοβουλίας για τον Τουρισμό στο Νότιο Αιγαίο.
- Επιστημονική, συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη της Περιφέρειας αλλά και των επιμέρους δημοτικών DMMO σε θέματα προβολής και προώθησης στην τουριστική αγορά.
- Προσέγγιση φορέων του ιδιωτικού τομέα για υλοποίηση προγραμμάτων συνδιαφήμισης με τους εκάστοτε DMMO κάθε νησιού.
- Ο συντονισμός και η δημιουργία συνέργειας σε διάφορες δράσεις προώθησης. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει ξεκάθαρο ότι η ευθύνη προώθησης αφορά το κάθε νησί ξεχωριστά. Ο ρόλος της περιφέρειας σε αυτό το θέμα είναι ξεκάθαρα επιτελικός, τεχνοκρατικός και συμβουλευτικός. Θα δώσει τεχνογνωσία και κατευθυντήριες γραμμές, αλλά και μέσα από την δική της καμπάνια (η οποία εστιάζει σε νησιά και όχι γενικά στο Νότιο Αιγαίο) θα δημιουργήσει συνέργειες αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα της προς τον τελικό καταναλωτή.

Ο Νόμος δίνει τη δυνατότητα η Κ2 ως Αναπτυξιακός Οργανισμός του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53) να λειτουργήσει και ως Οργανισμός Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού μετά από απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου και στη συνέχεια με τροποποίηση του καταστατικού της σκοπού με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της.